

Verksamhetsberättelse Studieförbundet Bilda Nord 2019



Innehåll

Bildas uppdrag	4
Större satsningar under året	6
Studiecirklar	22
Offentliga arrangemang i samverkan – ett urval	24
Digitala utvecklingsprojektet	25
Ledarutveckling	26
Mellanöstern	28
Stödfunktioner	30
Regionfakta	34
Verksamhetsstatistik	35

Verksamhetsberättelse för Studieförbundet Bilda Nord 2019

Redaktör och grafisk formgivning: Maria Henriksson

Bilder: Omslag: Linnea Ivarsson, Musikens Makt 2019, **sid 7:** Ulrica Stigberg, foto: Jessica Segerberg, **sid 8:** Nina Rung, foto: Anna Hörnel, **sid 11:** Foto: Amaury Salas, **sid 12:** Foto: Viveka Österman, **sid 14:** Foto: Joshua Hanson, **sid 16:** Foto: Henke Olofsson, **sid 20:** Foto: Hannah Busing, **sid 27:** Foto: Tom Barrett

Själsodlad och människodanad

Begreppet bildning betyder utveckling av personligheten och odling av själsliga förmågor och förhållningssätt. Ordet beskriver i första hand en person som är själsodlad, människodanad.

Har någon sagt till dig att det är jobbigt att du inte tar hand om dig själv? Har du någon vän att prata med gällande saker som det finns ett stigma kring till exempel porr, sorg eller psykisk ohälsa? Har du någon gång flytt från problem genom att låtsas att de inte finns?

Frågorna ovan kommer från materialet kring Killmiddag, en verksamhet med målet att stärka män som förändringsaktörer. För förändring och folkbildning har gått sida vid sida sedan början av 1900-talet. Statens syften med stödet till ett studieförbund som Bilda är att vi i vår verksamhet ska bidra till att stärka och utveckla demokratin, göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation, skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen, att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället samt att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Studieförbundet Bilda Nord har under verksamhetsåret bland annat initierat och arrangerat verksamhet som Slow fashion, vägen till

en hållbar garderob. Killmiddag där syftet är att män får möjlighet att börja prata för att frigöra sig själv från destruktiva manlighetsnormer, bli en bättre partner och vän och för att det är härligt att få prata om sådant man annars aldrig pratar om. Vi har erbjudit studiecirklar kring nätpornografi som utgår från prästen och författaren Ulrica Stigberg bok Mitt ibland oss.

”
Förändring och folkbildning har gått sida vid sida sedan början av 1900-talet. ”

Jag avslutar med några av raderna från Predikaren, en bok i Bibeln som fascinerat mig och som på något sätt alltid känns angelägen.

Allt har sin tid, det finns en tid för allt som sker under himlen:

en tid att skaffa, en tid att mista

en tid att plantera, en tid att rycka upp

en tid att riva ner, en tid att bygga upp

en tid att gråta, en tid att le

en tid att tiga, en tid att tala,

en tid att ta i famn, en tid att avstå från famntag

en tid att spara, en tid att kasta,

en tid att riva sönder, en tid att sy ihop



Kristina Kalén
Regionchef

Bildas uppdrag

BILDA ÄR ETT studieförbund som skapar studiecirklar, kurser och evenemang tillsammans med organisationer, församlingar, föreningar och fria grupper. Med stöd och inspiration från oss får människor med olika bakgrund möjlighet att mötas, skapa fritt och utvecklas. Bilda har sina rötter i flera idétraditioner. Här möts svenska folkrörelser, tusenåriga kyrkliga traditioner, kulturer med rötter i olika delar av världen och fritt skapande inom musik, dans, hantverk bland mycket annat.

Vår vision

Bildas vision är: Tillsammans bildar vi för livet. Det är i mötet med andra, som vi lär av varandra. Vi vill göra möten mellan människor möjliga, och sprida den möjligheten till fler.

Vår verksamhetsidé

Bilda är ett studieförbund som skapar frizoner där olika perspektiv möts och där samspelet frigör människors engagemang. Medskapande, delaktighet och livstolkning är centralt i vår bildnings- och kulturverksamhet. Vår utgångspunkt är människors egna drivkrafter.

Vårt syfte och uppdrag

Studieförbundet Bilda ska med kristen livsåskådning som grund bedriva folkbildningsarbete som:

- svarar mot behov i kyrka och samhälle,
- värnar individens integritet,
- främjar människans förmåga
 - till självständigt ställningstagande
 - till skapande verksamhet
 - till samarbete och gemenskap,
- stimulerar till ett ansvarigt engagemang i samhälls- och kulturliv.

I bildningsarbetet betraktas studieförbundets och medlemsorganisationernas respektive identitet och uppdrag som gemensamma tillgångar.

Vår bildningssyn

Studieförbundet Bildas verksamhet vilar på folkbildningens grundsyn. Verksamheten är fri och frivillig och öppen för alla oavsett bakgrund och utbildning.

Verksamheten ska värna mångfalden och ett demokratiskt arbetssätt, stärka livslångt lärande och kulturell verksamhet samt stimulera ett aktivt kunskaps-sökande. Det stärker individens möjlighet att påverka både sin livssituation och samhällsutvecklingen.

I Bildas folkbildningsverksamhet är också mötet mellan människor viktigt. Det är i det ömsesidiga erfarenhetsutbytet och i den gemensamma reflektionen som de verkliga bildningsprocesserna äger rum.

Statens bidrag till folkbildningen

Syftet med statens stöd till folkbildningen är att:

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
- bidra till att göra det möjligt för en mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, och
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Bildas organisation

Studieförbundet Bilda bildades 1947 och har sina rötter i de svenska folkrörelserna. Vi är en ideell, partipolitiskt obunden organisation med drygt 14 500 aktiva ledare och folkbildningsverksamhet i hela landet, organiserade i sex regioner. Vi har ett förbundskansli i Stockholm och ett studiecenter i Jerusalem. Våra medlemsorganisationer finns främst inom frikyrkorna, ortodoxa kyrkorna och katolska kyrkan. Våra samverkanspartner verkar inom kultur, kyrka och samhälle.

Verksamheten utgår från de tre profilområdena kyrka, kultur och samhälle. I själva verket är verksamheten ofta överlappande, inte minst eftersom det sker mycket samhälls- och kulturarbete i samverkan med medlemsorganisationer och samverkanspartner inom de tre kyrkofamiljerna. Det är också en av Bildas viktiga uppgifter, att vara en brygga mellan kyrka och samhälle där kulturen har ett viktigt egenvärde.

**Medskapande,
delaktighet och
livstolkning är
centralt i vår
bildnings- och
kulturverksamhet.
Vår utgångspunkt
är människors
egna drivkrafter.**

Större satsningar under året

Mitt ibland oss – turné om nätpornografi i kyrkan med Ulrica Stigberg

SOM EN UPPFÖLJNING och fortsättning till Ulrica Stigbergs medverkan på Lapplandsveckan genomfördes även en seminarieturné på tre orter i regionen. Seminarier med god uppslutning, engagerad publik som ställde många och viktiga frågor som landade i goda samtal. Allt under ledning av Ulrica och Bildas lokala verksamhetsutvecklare. Efter kvällen erbjöds en studiebok och studieguide utan kostnad för de nystartade studiecirkarna. De församlingar som nappade på seminarieerbjudandet och ville arbeta mer konstruktivt kring nätpornografi var: Pingstkyrkan i Boden, Frälsningsarmén i Umeå och Pingstkyrkan i Örnsköldsvik.

"Jag har tänkt att det antingen handlar om att göra dramatiska konfrontationer eller ingenting. Men det går att dra en gräns på en lagom nivå. Det kommer att vara en process för mig, men nu har jag fått något att utgå från."

– Workshopdeltagare





Musikens makt



Bilda Nord var medarrangör under Musikens Makt till den öppna scenen "Flickrummet". Scenen syftar till att kunna erbjuda plats till fler band än vad som ryms på våra ordinarie scener. Besökarna kunde också lyssna till samtal om mäns våld mot kvinnor, hur man kan stötta som anhörig och vilka varningstecken det finns.

BILDA NORD ÄR glada över att kunna vara medarrangörer till en öppen och rättvis scen på festivalen Musikens Makt. Scenen "Flickrummet" syftar till att kunna erbjuda plats till fler band än vad som ryms på våra ordinarie scener. Banden har tidigare varit studiecirklar hos Bilda. De som spelade var: Katastrof, Nagoon, Revival, Ebba Bergkvist, Keyra och Collie

Under festivalen arrangerades det också författarsamtal i "Flickrummet" med personer som aktivt jobbar mot mäns våld mot kvinnor, bland andra:

Nina Rung, kriminolog och genusvetare, var tillbaka på Musikens Makt och höll tillsammans med Anna Forsberg från Tjejjouren Luleå ett lösningsfokuserat samtal om mäns våld mot kvinnor. Vilka tidiga varningssignaler bör en vara uppmärksam på? Hur kan du som är anhörig stötta på bästa sätt?

80

var kvinnor av totalt ca 100 deltagare i författarsamtalet med Nina Rung.

Författaren Isabelle Åman och Anna Forsberg från Tjejjouren Luleå möttes under fredagen i ett samtal om Izabelles bok "Spår av dina händer" och händelserna som ledde till att den skrevs. Spår av dina händer är delvis baserad på Izabelles egna upplevelser och erfarenheter om mäns våld mot kvinnor.

Ämnet i detta samtal var: Hur kan du som anhörig stötta en närstående som utsätts för våld i en nära relation? Vilka varningstecken finns det?

55

var kvinnor av totalt ca 60 deltagare i författarsamtalet med Isabelle Åman

23 konserter genomfördes också i samarbete mellan Musikens Makt och Studieförbundet Bilda.

#minplanet

The background of the entire page is an aerial photograph of a coastline. The water is a vibrant turquoise color, with darker blue areas further out. The land is a golden-brown color, showing the intricate shapes of islands and peninsulas. The overall effect is a high-contrast, naturalistic image that serves as a backdrop for the text.

I Örnsköldsviks arrangerades för första året någonsin hållbarhetssatsningen #minplanet där sex olika föreläsningar, studiecirkelar och workshops ingick med fokus på att ge konkreta verktyg för att skapa förändring i vardagen och leda till en mer hållbar livsstil.

KUNSKAP ÄR EGENMAKT, och när vi har egenmakt kan vi i högre grad påverka våra liv. I en tid där det finns risk att fastna vid katastroftankar, klimatångest och hopplöshet är det vår skyldighet som folkbildare att skapa möjligheter för människor att öka sin kunskap.

Under teman som Hållbar utveckling, Odla ätbart, En klimatsmart vardag, Lär dig mer om självhushållning och Slow fashion fick deltagarna tips och tricks att ta med sig hem för att skapa sig en mer hållbar livstil.

#minplanet är en satsning som genomfördes med stöd av Världsklass Örnsköldsvik, i samverkan med OffCoff och Sensus.

Hitta det roliga i dig själv

I augusti hölls standupkollo för tjejer och icke binära mellan 16–25 år med Fanny Standup i Umeå.

Under sommarens slut hölls en tredagarskurs med komikerna Tora Larsson och Elvira Lander, som är experter på att ta fram humorn i andra i en välkomnande och trygg miljö. Totalt deltog åtta personer som fick öva sig på att bli bekvämare inför att tala offentligt, hitta det roliga i sig själva och det en har att berätta. Kursen arrangeras av Fanny Stand Up och skedde i samarbete med Studieförbundet Bilda, Kulturcentrum för barn och unga, Umeå kommun och Umeå Teaterförening.



Musikloppis i Källarn

I Bildas musikhus Källarn i centrala Umeå hölls två musikloppisar under 2019, ett mycket uppskattat event med många besökare.

Här kan besökarna fynda och köpa allt möjligt som har med musik att göra; allt från vinylspelare, delar av trumset, glappa sladdar till gamla förstärkare och pedaler. Har man musikinstrument man själv vill sälja kan man även boka ett eget bord.

Kreativitet och folkbildning

För fjärde året i rad arrangerade Bilda och Lappisledningen Kreativ Zon under pingströrelsens stora sommarkonferens Lapplandsveckan i Husbondliden norr om Lycksele.

Här skapades en mötesplats för konferensdeltagarna att delta i praktiska, kreativa och pedagogiska workshops som alternativ till konferensens föreläsningar och seminarier. Närmare 75 besökare deltog i Kreativ Zon workshops t. ex. Måla i process, Slöjd och tro, Bildas pedagogiska ledarväska, Måleri i akryl, Redigera film i mobilen, Slow Fashion – sundare konsumtion, En skapelsevänlig församling och Målarretreat.

I den stora tältkyrkan arrangerades seminariet Mitt ibland oss – om den lättillgängliga nätpornografin, med prästen och författaren Ulrica Stigberg, som i boken med samma namn tecknar en bred bild av nätpornografins konsekvenser som finns bara ett knapptryck bort, men som det i kyrkan sällan pratas om.

I direkt anslutning till seminariet hölls Eftersnack – om kyrkans utmaning kring nätpornografi, i konferenscaféet där publiken på ett nära och ödmjukt sätt fick ta del av personliga berättelser både i rummet och via en film som Ulrica visade.



Slow fashion

Våra garderober fylls av mer och mer kläder. I klädbutikerna lanseras nya kläder i en allt snabbare takt. Samtidigt som vår klädkonsumtion ökar, går endast en bråkdel av alla kläder vidare till second hand eller återvinning. Det är inte hållbart.

SLOW FASHION STÅR I kontrast till dagens snabba shoppingmode och värdesätter istället eftertanke, personlig stil och kvalitet.

I Luleå genomfördes 2 studiecirkelar i Slow fashion, vägen till en hållbar garderob med 25 deltagare. Studieirkeln bygger på boken *Slow fashion: din guide till smart och hållbart mode*, av Jennie Johansson och Johanna Nilsson och tar upp konsumtion, hållbar utveckling, kläder, tyg och personlig stil. Sista träffen är en klädbytarkväll. Ledaren Ann-Sofie Sköld Åberg, höll även en workshop i Slow Fashion på Kreativ zon under Lapplandsveckan

Teman som behandlas är:

- Problemen inom klädindustrin
- Lär dig se vad som är bra kvalitet
- För- och nackdelar med olika klädmaterial
- Hur ser din klädkonsumtion ut?
- Stilsjälvförtroende





Vägen till en hållbar garderob

I DEN LOKALA SATSNINGEN #minplanet i Örnsköldsvik, ett koncept om att öka medvetenheten om klimatet och vad en själv kan göra för att påverka klimatet positivt, ingick föreläsningen Slow fashion med författaren av boken – Slow fashion: din guide till smart och hållbart mode, Johanna Nilsson.

Föreläsningen arrangerades genom det lokala samarbetet med lunchföreläsning-konceptet Krubb & Klokhet på OffCoff i Örnsköldsvik.

Totalt deltog 60 personer på föreläsningen där vi också delade ut erbjudanden om att starta egna slow fashion cirklar.



Slow fashion engagerar

Modeindustrin pumpar ut nya kläder i allt högre takt och vi handlar som aldrig förr men frågan är: klarar jordklotet av denna hysteri? Det var många som var intresserade av just denna fråga i region Nord och som ville lära sig mer. Totalt var det:

2

Föreläsningar hölls 2019. En i Örnsköldsvik och en i Skellefteå.

3

Studiecirklar hölls varav en var en workshop. Två i Luleå och en på Lapplandsveckan.

203

Person deltog totalt i någon av Slow fashion arrangemangen.



Körsångarens kraft – En för alla alla för en

I OKTOBER GENOMFÖRDE Bilda en turné under rubriken Körsångarens kraft. På nio orter i Sverige gjordes körworkshop med Katarina Henryson som ett mervärde till de körcirklar som pågått i samarbete med Bilda under 2019. Även andra körintresserade var förstås välkomna. Den 19 oktober var det Luleås tur. Ett 60-tal deltagare kom till "Lillan" och ägnade lördagen åt att utveckla sin körsång.

Körsång är ett avancerat och roligt samarbete. För att sjunga i kör behövs musikaliskt mod. Musikaliskt mod bygger på tillit och lyhördhet. Den här workshopens syfte var att lyfta den kollektiva kraftens samspel med den enskilde sångarens engagemang och energi och se hur alla tillsammans, inklusive körledaren kan öka den musikaliska friheten. Workshopen gav även idéer om hur en kör kan utveckla sina konsertframträdanden.

Workshopen leddes av sångerskan Katarina Henryson, känd bland annat från The Real Group.

Festival i väglöstland

I slutet av juni fylldes Saltoluokta fjällstation av festivalbesökare som kom för att dansa, spela, sjunga, lyssna på folkmusik, vandra och hänga på fjällvärldens bästa folkmusikfestival!

Det blev en välbesökt festival trots vädret. Många nya besökare, i synnerhet lokala. Bra artistbokningar, etablerade och duktiga musiker. Chickpeas och Väårt var de största akterna som lockade flest besökare. Det fanns ett stort intresse inför festivalen och bra synlighet i sociala medier. Det var även omtalat i efterhand och folk var nöjda med festivalen. Saltofolk får positiv feedback som sprider sig och förhoppningsvis får vi ett ökat intresse nästa år. Festivalen arrangeras av STF Saltoluokta Fjällstation där Bilda Nord är med som samverkanspart.



Skapelsevänlig församling

Hur tar vi som församling vårt ansvar som förvaltare av skapelsen? Hur kan vi bidra till en hållbar framtid för jorden, och kommande generationer?

Under Lapplandsveckan hölls en workshop där vi tillsammans tar oss an klimat- och miljöfrågorna utifrån en församlingskontext med Josefin Lämås, student i internationell kris- och konflikthantering, samt vandrarhemsföreståndare med engagemang för hållbarhet.

Musikschlaget – en melodifestival med mening

Den årliga melodifestivalen Musikschlaget för musiker med funktionsnedsättning arrangerades för åttonde året i rad.

Ett arrangemang av Studieförbundet Bilda tillsammans med Kooperativet Maitraiders i Sundsvall. Deltävlingen i Nord ägde rum i Umeå och arrangeras i samarbete med Fritid för alla – Umeå kommun.

Under deltävlingen i Umeå tävlade flera bidrag om en plats till den stora riksfinalen som hölls den 9 november 2019 i Sundsvall där finalister från hela landet möttes.

Efter en väldigt fin och kul deltävling av Musikschlaget så utsåg juryn David Söderlund "Davve" till finalist. Han framförde sin egenskrivna låt "Mitt liv" och med vilken han fick representera den nordliga regionen i riksfinalen. Dansare var: Hanna Sikavaara Vinnare för kvällen blev ett färgstarkt gäng från Stockholm, Santiago Rubio & Big Blue Band med låten Tranquilo.



Högläsnings- utbildning

UNDER HÖSTEN GENOMFÖRDES en utbildning för personer som vill engagera sig ideellt som högläsare på äldreboenden. Tio personer genomgick utbildningen varav en majoritet har gått vidare till att bedriva folkbildningsverksamhet i form av högläsnings- och dialogträffar med boende på äldreboenden i Umeå kommun. Inför utbildningen har en arbetsgrupp bildats där Bilda är sammankallande, med representanter för äldreomsorgen i Umeå kommun, Umeå stadsbibliotek och Demensföreningen.



Mr Sixty & Rana Yo på scenen i deltävlingen i Umeå

**"För ett
helhetsnummer
som berörde alla
med en stark text
framförd med stor
ärlighet och en
innerlig dans
som skapade
framtidshopp."**

Juryns motivering som tog "Davve" – David Söderlund vidare till Musikschlagetfinalen i Sundsvall



Bokveckan och Littfest 2019

Fotograf: Henke Olofsson



Vi älskar böcker och litteratur och självklart älskar vi också Littfest och Bokveckan. 2019 arrangerade Studieförbundet Bilda ett flertal olika arrangemang och slog ett extra slag för bokcirklar, metoder för att läsa och prata litteratur ihop.

UNDER BOKVECKAN I Umeå arrangerades det två skrivarworkshops i samarbete med Regionbibliotek Västerbotten. Ledare var Theres K Agdler författare, journalist och skrivpedagog.

Theres berättade om sitt författarskap, om fram- och motgångar, arbetsteknik och hur hon gör för att inte tappa gnistan i sitt skrivande. Därefter fick deltagarna sätta pennan mot pappret och börja skriva. De fick göra kreativa skrivövningar för att hitta sitt eget sätt att skriva. Theres pratade om berättelsens byggstenar, hur man använder olika sinnen för att göra en text levande och hur miljö och karaktärer hänger ihop. Men framförallt fick deltagarna upptäcka glädjen i att jonglera med ord.

Workshopen gjordes på två orter med max antal deltagare. I Skellefteå deltog 12 personer och likaså i Umeå.

En kväll helt hängiven åt "Bokcirkelinpiration" arrangerades också. Det blev en inspirationskväll där vi tittade närmare på aktuella böcker och författare från Littfest-programmet. Vi slog ett extra slag för bokcirklar och tipsade om teman, upplägg och metoder för att läsa och prata om litteratur ihop.

Kvällen gästades av skådespelaren Ellenor Lindgren som läste högt, dessutom gavs experttips från Maria Forssén, bibliotekarie på Umeå

Stadsbibliotek. Några av deltagarna gjorde sedan slag i saken och startade upp bokcirklar efteråt.

I samarbete med Föreningen Norden och Regionbibliotek Västerbotten arrangerade Bilda en träff för att inspirera till läsning och fördjupning i västerbottnisk och österbottnisk litteratur. De som deltog i denna inspirationsträff bjöds in till en fortsatt studiecirkel där syftet var att läsa och diskutera samtida österbottnisk och västerbottnisk litteratur under 6 träffar. Därefter erbjöds deltagarna att träffa författarna under litteraturmötet Litteratur och retur i Vasa, 20–22 september.

Ca 25 personer deltog vid inspirationstillfället och 11 deltog i den efterföljande studiecirkeln.

14

seminarier var Bilda medarrangörer till under i samarbete med Umeå Internationella Litteraturfestival 15–16 mars.

Utöver det även poesiuppläsningar på Bildmuseet i Umeå med mera.



BiblioBilda Arena för demokrati

BiblioBilda är ett forum där du får vässa dina verktyg att agera på brinnande samhällsfrågor. Det är studiecirkelar om demokrati och medskapande, för alla!

UNDER 2019 TOGS konceptet BiblioBilda fram av Bilda Nord. Med målsättningen att vidga och vitalisera den demokratiska arenan samarbetar Studieförbundet Bilda Nord med Umeregionens folkbibliotek och Regionbibliotek Västerbotten under konceptet BiblioBilda – arena för demokrati. Syftet är att utöka och befästa folkbibliotekens och folkbildningens uppdrag att stärka demokratin.

Genom en studiecirkelserie om tre träffar får deltagarna analysera tre tal av författaren och aktivisten Sara Lidman och hennes omfattande engagemang för mänskliga rättigheter, diskutera aktivism i bredare mening, när fungerar det? Hur kan man påverka opinionen genom civilt motstånd. Hela studiecirkeln

inleds med det elektroniska scenkonstverket Lev! av Ellenor Lindgren som är inspirerat av Sara Lidmans tal som hon nästan alltid avslutade nästan med just ordet "Lev!" – en uppmaning för att vi alla ska komma ihåg att vi faktiskt lever. Det är vi som måste ta ansvar, tänka, reflektera, protestera och agera –nu!

Med Sara Lidmans starka engagemang hoppas denna studiecirkel inspirera till egna tal, insändare och debattartiklar.

Dialog här! Dialog där!

En konferens om svårigheter och möjligheter till dialog i en polariserad värld, med utgångspunkt från Israel och Palestina.

Trots tecken på en ständigt fördjupad konflikt mellan Israel och Palestina finns exempel på kontakt och dialog.

Under konferensen i Härnösand fick deltagarna möta personer från organisationerna Parents Circle och Sabeel som på olika sätt arbetar för dialog och fred. De fick lära sig mer om hur Svenska kyrkan arbetar med religionsdialog och möten mellan religioner, i Sverige och i Mellanöstern.

Konferensen arrangeras av Studieförbundet Bilda, Härnösands Folkhögskola och Svenska Kyrkan.



Träna civilkurage

Tillsammans med Kristna fredsrorelsen har Studieförbundet Bilda tagit fram workshops i civilkurage.

Genom att träna civilkurage kan vi tillsammans bli bättre på att förhindra orättvisor, diskriminering och kränkningar i vardagen. I Bilda Nord har vi under 2019 bland annat haft Civilkurageworkshops på uppdrag av Holmen Skog, Länsstyrelsen Västerbotten och Umeå kommun.

Män som förändringsaktörer

Ett projekt för att förebygga mäns våld mot kvinnor med medel från Länsstyrelsen Västerbotten

I projektet har flera olika cirklar hållits som till exempel:

Studiecirkel i gitarr och jämställdhet för ensamkommande killar. Under hösten genomfördes en studiecirkel där halva tiden ägnades åt att lära sig grunderna i gitarrspel och andra halvan till samtal om jämställdhet. Studiecirkeln avslutades med en #killmiddag. Med ledare Tor Lundmark som är musiker och låtskrivare och har 20 års erfarenhet av att arbeta med svenska som andraspråk.

Det hölls också ett flertal olika killmiddagar runt om i Västerbotten, bland annat:

#killmiddag med öppen inbjudan i Åsele.

#killmiddag på Sirius, ett boende för ensamkommande killar i Umeå.

#killmiddag i samverkan med Vän i Umeå, med särskild inbjudan till utrikesfödda killar.





Riktade uppdrag

Under året har folkbildningsverksamhet genomförts inom ramen för tre olika riktade uppdrag, med särskilda villkor och medel från Folkbildningsrådet: Svenska från dag ett, Vardagssvenska och Uppsökande och motiverande insatser för utrikesfödda kvinnor

MED DE SÄRSKILDA villkoren och medlen från Folkbildningsrådet har Bilda Nord jobbat med riktade insatser för folkbildning med asylsökande ett av de projekten är Svenska från dag ett.

I syfte att erbjuda asylsökande en meningsfull vältan och möjligheter att komma igång med träning i svenska och grundläggande kunskaper om det svenska samhället har verksamhet bedrivits i sju kommuner, ofta i samverkan med lokala församlingar.

Det andra projektet är Vardagssvenska där syftet är att erbjuda en fortsättningsnivå med träning i svenska utifrån en särskilt fastställd studieplan har verksamhet bedrivits i två kommuner.

Det tredje projektet som genomförts förra året är Uppsökande och motiverande insatser för utrikesfödda kvinnor. En verksamheten som har bedrivits i två kommuner, Umeå och Örnsköldsvik. Målgruppen är utrikesfödda kvinnor som har uppehållstillstånd eller svenskt medborgarskap, men som ännu inte etablerat

sig på arbetsmarknaden. Korttidsutbildade är särskilt prioriterade. Syftet är att aktivt söka upp målgruppen och arbeta med motiverande insatser för att korta vägen till studier och arbete. Vi kan också nämna exempel på respektive verksamhet:

Under rubriken Svenska och samhällsinformation har Evy Johansson i Gottne och haft studiecirkel. I Boden genom Pingstkyrkan med Christer Holmgren och Johanneskyrkan genom Sonia Hagos har det genomförts språkcaféen under samma tema.

Vardagssvenska – Här har Pingstkyrkan i Örnsköldsvik haft studiecirkel med Maria Björnler som ledare.

Samtalsgrupp för utrikesfödda kvinnor på Umedalen i Umeå, med Margareta Sandman som ledare.

Förutom dessa tre specifikt riktade insatserna finns det också en hel rad aktiva språkcaféer inom den vanliga folkbildningsverksamheten.

Folkbildning i ortodoxa kyrkorna i Norrbotten

Under 2019 har Studieförbundet Bildas verksamhet inom de ortodoxa församlingarna i Norrbotten ökat. Verksamhetsutvecklare Yonas Habtom berättar vad som skiljer sig från 2018.

Varför har OBK-verksamheten ökat 2019?

OBK- verksamheten ökat under 2019, eftersom min tjänst ökat från 20% till 60% , då hade jag tid att träffa dem oftare och jag har varit mycket engagerad och gett dem mer information om Bilda och vi har planerat verksamhet tillsammans. Det är därför de ökat under 2019.

Har någonverksamhet varit särskilt betydelsefull för OBK under 2019?

All verksamhet har varit betydelsefull. De har alla e-tjänst och rapporterar i god tid, men speciellt Santa Maria Eritreanska ortodoxa i Boden var betydelsefulla.

Hur har deltagarnas respons varit?

Deltagarnas respons var väldigt positiv. De flesta tyckte det har varit viktigt att träffas , prata och planera vidare

Vad har du som VU gjort annorlunda 2019 jämfört med 2018?

Under 2019 som VU träffade eller ringde jag ofta till alla och hörde hur det gick med verksamhet och arrangemang. Svara på frågor om de har några funderingar.

Hur mycket har ökningen av din tjänst betytt för ditt arbete med ledarutveckling och församlingsutveckling?

Det har betytt jätte mycket för ledarutvecklingen och församlingsutvecklingen för jag har haft mer tid att träffa alla verksamheter och planera eller ringa och planera.

”Jag ser ännu större ökning inom OBK under 2020 främst inom ungdomsverksamheten.”

— Yonas Habtom,
Verksamhetsutvecklare inom OBK

Du är inte ensam!

Jultider är tyvärr inte kul tider för alla. Det är en tid när många känner sig extra ensamma, stressade och sårbara. Har du ingen i din närhet som du kan prata med så finns det nummer du kan ringa. Du är inte ensam.

112 – AKUTNUMMER

Ring 112 om du behöver akut hjälp.

1177 – VÅRDGUIDEN

Sjukvårdsrådgivning samt uppgifter om närmsta psykiatriska akutmottagning. Här får du ett snabbt svar om vart du ska vända dig inom vården.

Om du har akuta självmordstankar eller på annat sätt känner hopplöshet och du inte känner att du får hjälp någon annanstans ska du inte dra dig för att åka till psykakuten. Här kan man hjälpa dig med det akuta och sätta bollen i rullning för kommande hjälp. Var alltid helt ärlig med hur du mår!

MIND - SJÄLMORDSLINJEN

Telefon: 90 101
Alla dagar 07-24

Själmordslinjen är för dig som har tankar på att ta ditt liv eller för dig som har frågor om närstående som har tankar på att ta sitt liv. Är det svårt att komma fram kan du mejla ditt telefonnummer så ringer dom upp. Du är alltid anonym när du kontaktar själmordshjälplinjen och dom har inte anmälningsplikt.

En chatt finns också på:
www.mind.se/sjalmordslinjen

MIND - FÖRÄLDRATELEFONEN

Telefon: 020- 85 20 00
Vardagar 10-15, torsdagar 19-21

Är du orolig för ditt barn eller ett barn i din närhet? Ring Föräldratelefonen.

MIND – ÄLDRETELEFONEN

Telefon 020-22 22 33
Vardagar 10-15

Vänder sig till dig som är 60+ och som mår psykiskt dåligt, men är också öppen för anhöriga och för dig som känner dig ensam.

JOURHAVANDE KOMPIS

Jourhavande kompis är en chattjour där barn och ungdomar upp till 25 år kan chatta anonymt om vad som helst.

Chatten och mer information finns här:
<https://rkuf.se/vad-vi-gor/jourhavande-kompis/>

JOURHAVANDE MEDMÄNNISKA

Telefon: 08-702 16 80
Alla dagar 21-06

Ibland behöver du dela sina upplevelser, sina tankar och känslor med någon som lyssnar. Jourhavande medmänniska är till för dig som söker medmänskligt stöd på natten och nås på 08-702 16 80. Mer information om öppettider finns på: jourhavande-medmanniska.se

JOURHAVANDE PRÄST

Alla dagar 21-06 – Ring 112 och be att få tala med jourhavande präst.

Jourhavande präst är öppen för alla som behöver medmänskligt stöd på natten. Den som svarar har tystnadsplikt och du är anonym. Det går också att skicka in ett digitalt brev eller chatta. Mer information finns på Svenska kyrkans webbplats: <https://www.svenskakyrkan.se/jourhavandeprast>

KYRKANS SOS

Telefon 031-800 650

Att dela det svåra med någon gör skillnad. Du kan kontakta jourtelefonen eller SOS-brevlådan anonymt. De som svarar är vanliga medmänniskor som har tystnadsplikt och är utbildade att ge känslomässigt stöd i svåra situationer. Om du hellre vill skriva kan du vända dig till SOS-brevlådan och få svar inom senast 72 timmar. Inloggning samt information om öppettider: <https://www.svenskakyrkan.se/kyrkans-sos>

BRIS – VUXNAS TELEFON OM BARN

Telefon 077-150 50 50
Vardagar 09-12

Här hittar du stöd och information kring frågor som rör barn. Har du frågor eller vill prata om oro kring dina egna eller någon annans barn upp till 18 år kan du ringa hit.

BRIS – BARNENS TELEFON

Telefon 116 111
Alla dagar 14-21

Du som är under 18 år kan ringa till Bris för att få prata med en kurator om det du funderar mycket på eller det du behöver hjälp med. Det är gratis och du är självklart anonym om du vill!

ANONYMA ALKOHOLISTER

Telefon: 08- 720 38 42
Alla dagar 11-13, 18-20

AA, Anonyma Alkoholister, har en jourtelefon dit du kan ringa anonymt och ställa frågor om AA och alkohol. Den är även till för personer som har anhöriga eller vänner som dricker för mycket. De som svarar har erfarenhet av alkoholmissbruk och är nyktra alkoholister

HJÄLPLINJEN

Telefon 0771-22 00 60
Alla dagar 13-22

Hjälplinjen erbjuder tillfälligt psykologiskt stöd till människor i kris. Både du som ringer till Hjälplinjen och den som svarar är anonyma. De som svarar har stor erfarenhet av att stödja människor i kris och alla har professionell utbildning som exempelvis psykolog, socionom eller sjuksköterska. Du kan även kontakta Hjälplinjen om du är orolig för någon närstående.



2019 avslutades med en digital kampanj för att lyfta ensamhet under jultider. Det är en glittrande och glimmande glädjetid men också en tid då ensamhet visar sig för den som är det ännu tydligare, därför var det viktigt att visa att: du är inte ensam!

RESULTATET BLEV EN nationell kampanj, där den spreds i alla digitala kanaler hos Studieförbundet Bilda. Den fick även stor spridning utanför våra egna nätverk där människor delade och spred till sina egna nätverk över hela landet.

Jul och nyår är extra tuffa tider för många. Det visar också studier från Nationellt centrum för Suicidforskning och prevention. Där självmord ökar markant under denna tid. Då är det extra viktigt att ha någon som frågar hur man mår, om man har tankar på att avsluta sitt eget liv och det behöver inte vara en nära vän eller familjemedlem. Viktigast är bara att fråga. Det ville vi påminna om och sprida ljus till den som möttes av affischen och social media bilderna, se att hen inte är ensam.

Det här var ett internt samarbete i Bilda Nord mellan verksamhetsutvecklare Jonas Lyxen som gjorde all research och tog fram allt material och kommunikatör Maria Henriksson som formgav informationen till en affisch och ett social media underlag.

4

Städer i Nord satte upp flertalet affischer runt om i samhället. Men det sattes även upp på ännu fler platser i landet.

38

locations på Facebook delades kampanjen på totalt.

3900

visningar fick delningarna totalt. Personer som kollade på dem.

7033

personer nåddes av kampanjen i sociala medier totalt.

Studiecirklar

VI STÖTTAR VÅRA STUDIECIRKLAR med allt ifrån lån av lokaler, ekonomiskt och pedagogiskt stöd till hjälp med utrustning, material och vårt breda kontaktnät. Under året har vi haft studiecirklar i bland annat hållbarhet, fiolkurser, att vara volontär och språkcaféer. Vår ambition är att hjälpa människor att söka kunskap, uttrycka sig, och utvecklas tillsammans med andra. Här nedanför finns fler exempel på den bredd av studiecirklar som varit aktiva under året. Framöver planerar vi för fler riktade satsningar och koncept som svarar upp mot tydliga behov hos grupper och individer.

**Bokcirkel:
Geniet från
Breslau**

**Självbiografisk
skrivkurs**

1294

studiecirklar har ägt rum i Bilda Nord under 2019. Vi har arrangerat **654** arrangemang under kategorin Annan folkbildningsverksamhet och **3517** kulturprogram. Majoriteten av verksamheten har ägt rum i samverkan med lokala samverkanspartner.

**Alphakurs för
arabisktalande**

**Gitarr för
nybörjare**

**Vi läser
författare från
Österbotten
och
Västerbotten**

**Samtalsgrupp
om tro och liv**

**Vi lär oss
trafiksvenska**

Samtalsgrupp – vad är en människa?

**Samtalsgrupp
Mamma-
gruppen**

Språkcafé

**Hållbarhets-
cirkel**

**Folkurs för
vuxna**

Virk- och stick

**Att göra egen
tvål!**

**Replikals-
verksamhet**

**Filippinsk/
Katolsk
körsång**

Fotocirkel

**Att vara
volontär i
asylgrupp**

**Målarkurs
i Akryl**

**Småbarns-
musik/
babysång**

Offentliga arrangemang i samverkan – ett urval

VARJE ÅR MEDVERKAR Bilda i flera större offentliga arrangemang, där vi bidrar med god folkbildning genom olika former av möten, fördjupande samtal och kulturupplevelser. Ibland skapar vi arenorna själva, ibland tar vi plats på redan existerande arenor. Genom dessa offentliga arrangemang vill vi göra vår verksamhet relevant för såväl nuvarande som nya deltagare och målgrupper. I detta arbetar vi ofta i nära samarbete med våra medlemsorganisationer och andra – etablerade och nya – samarbetspartner. Genom att finnas med där andra samhällsaktörer finns, skapar vi också kreativa nätverk och utvecklar nya samarbeten. Här är ett urval av arrangemang vi varit med på:

Musikens makt

En nytänkande och kreativ festival i Luleå som brinner för jämställdhet.

Alterdalen Live

Musikcafé med Live Musik på AlterHedens Gårdsbutik i Alsterbruk, i samverkan men AlterHedens Gårdsbutik och Dalbacka.

Prova på Popkollo

Två dagar med presentation om musiklägret för tjejer och icke-binära i Älvsbyn i samverkan med BD POP, Region Norrbotten och Kulturskolan i Kalix

Saltfolk

En folkmusikfestival på Saltoluokta fjällstation i Gällivare, i samverkan med Svenska turistföreningen.

Krubb & klokhet

Lunchföreläsningar om aktuella teman i samarbete med Offcoff i Örnsköldsvik

Hemavanmötet

Equmeniakyrkans stora sommarkonferens i fjällmiljö

Bebisen

Kärleksfull humor för de allra minsta (3–7 år), Barnföreställning/Familjeshow och workshop, i samverkan med CirkusKellefteå, Kulturföreningen Mullberget, Kultur och bibliotek i Skellefteå, The Flying Reindeer och Mastergravity.

Tron, smöret och kärleken

Författarsamtal med Gunnar Sandström som berättar om sin senaste bok, som utspelar sig i och omkring Malå. I samverkan med Kultur för seniorer, Umeå stadsbibliotek.

Norrlands Största Välgörenhetskonsert

En stor show och upplevelse konsert i Skellefteå, årets syfte – minska utbredd hunger i Malawi. I samarbete med Work Togheter.

Danskurs: Valdresspringar

En kurs i den fartfyllda dansen valdressspringar, i samarbete med Umeå Folkmusikförening och Amanda Östling, frilansande danspedagog och musiker.

Näthatshjälpen

Näthatshjälpen är ett digitalt stödverktyg för situationsanpassade råd och handledning gällande hat och hot online. Workshop i Umeå, i samarbete med Make equal.

Dansateljén i Härnösand

Danskurser för alla från 4 år och upp till vuxen. Välj mellan barndans, balett, modernt och kontaktimprovisation.

Grubbelcaféet

Samtalsträffar med olika teman om samhälle, tro och tillvaro, i samverkan med Studentpastorn och Credo.

Digitala utvecklingsprojektet

FÖR ATT ÖKA sin relevans i dagens samhälle och samordna förändringsresan startade Bilda ett digitalt utvecklingsprojekt under 2018 med extra resurser centralt och regionalt. Gruppen arbetar brett över hela verksamheten med att öka den digitala kunskapen och förmågan inom Bilda, samt för våra medlemsorganisationer, samarbetspartners, cirkelledare och deltagare.

Folkbildningsverksamheten har försetts med digitala mötesplatser och verktyg som möjliggör trygga och nyfikna möten mellan människor. Under året ökade användningen av dessa verktyg i genomsnitt med cirka 250 procent. Främst är det i videomöten, Learnify, Kulturkompis och We are voice som grupper möts, delar, lär och samskapar.

Bildas arbetssätt och arbetsverktyg har effektiviserats och uppgraderats till Office 365 som möjliggör och förenklar kommunikation. I dag finns det till exempel drygt 300 grupper i Teams – en klar skillnad mot de 15 grupper som var aktiva på det tidigare intranätet.

Vi ser även digitala arbetssätt i högre utsträckning bland våra cirkelledare, exempelvis ökade antalet arrangemang som rapporterades digitalt med 28 procent 2019.

Från verksamheten syns en del spännande digitala initiativ, som streamade arrangemang, distanscirkelklar inom nya områden och att ”repa blandat”, det vill säga både fysiskt i lokalen och digitalt via video i realtid.

Tillsammans med våra medlemsorganisationer och samverkanspartner har vi tagit fram digitala material och koncept som på olika sätt bidrar till uppfyllandet av de globala målen för hållbar utveckling och Agenda 2030. *Lina och Linus, Vi och dom andra, Män förändrar, Digitaljakten, Introduktionsutbildning, Våga prata om nätporr med unga* är några exempel. Det digitala formatet bidrar även till att vi kan nå ut till och inkludera fler i samhället.

Ett arbete för att göra det digitala utbudet mer lättillgängligt och synligt för våra målgrupper pågår. Ett resultat av det syns på bilda.nu/digitalt

100%

Under 2019 har Bildas utbud av digitala koncept och material dubblerats

28%

Antal arrangemang som rapporterats digitalt har ökat med 28% under 2019

Ledarutveckling

VI HAR OMKRING 14 500 aktiva cirkelledare i vår verksamhet. En av våra viktigaste uppgifter är att se till att alla dessa är trygga i sin roll.

Under 2019 hade vi stort fokus på att hitta mötesplatser för våra ledare, för att samtala om pedagogiska metoder, nätverka och prata om ledarrollen. Detta är också ett tillfälle för ledaren att möta sin verksamhetsutvecklare i Bilda för att få svar på frågor, uppdateringar eller föra fram behov och önskemål till den fortsatta verksamheten.

Bilda Nords arbete

Under 2019 har arbetet fortsatt med att förbättra och utveckla den digitala webbutbildningen samt sprida den till alla våra ledare genom våra kanaler såsom sociala medier, hemsida och nyhetsbrev.

Den nya utbildningen är, tillsammans med introduktionssamtalet, den inledande och obligatoriska delen i Bildas ledarutvecklingskoncept 'Lära för att Leda'. Ledaren får en introduktion till folkbildning och Bilda som studieförbund, hur studiecirkelpedagogiken och ledarrollen fungerar, synen på kunskap, lärande och grupprocesser. Arbeta har även prioriterat att se till att våra ledare har fått rätt kvalifikation och validering i vårt interna system. Under året har vi även fortsatt att satsa på ledarkompetens för att ge våra ledare både ny inspiration och nya verktyg att utveckla sitt ledarskap.

Särskilda ledarkurser

Bilda Nord har under året erbjudit särskilda ledarkurser så som: inspirationsdag för högläsare, Inspirationsdagar för våra folkbildare i vården (FIV), Hållbart engagemang i församling, Kurs i ljudteknik, Hur bokat man en egen spelning?, Inspirationsträff för bokcirkelledare".

Amassadörshelg – Vad heter din längtan?

Varje år, sista lördagen i augusti, erbjuds Bildaambassadörer och ledare en kompetens- och upplevelsehelg på Stiftsgården i Skellefteå. I år var

det Laila Dahl, uppskattad musiker, författare och samtalsterapeut, som föreläste och höll konsert om vår längtan i livet och om modet att ta oss dit. Hur vi kan skapa en miljö där var och en tillåts växa och utvecklas, och hur vi kan skapa sammanhang som möter de behov och den längtan som människor har, mitt i livet.



Om man vill att
ledare ska lyckas
behöver man satsa
på att ge ledare
verktyg för det.

David Johansson, ansvarig för ledarutveckling i Nord

Mellanöstern



JERUSALEM FUNGERAR SOM en unik mötesplats och utsiktspunkt för svenskt folkbildningsarbete. Vi har sedan 1991 drivit Swedish Christian Study Centre (SCSC) i Jerusalem med fler än 1 000 årliga besökare. Vårt bildningsarbete sker genom studiecirklar och seminarier i Sverige och studieresor som arrangeras genom vårt studiecenter i Jerusalem.

Jerusalem erbjuder en mångfald av perspektiv för studier och samtal här hemma såväl som vid studieresor till Israel och Palestina. Här möts historia och nutid, österlandet och västerlandet, det religiös och sekulära, det liberala och det fundamentalistiska. Här möts de tre Abrahemitiska religionerna, liksom två folk med historia och visioner kring samma land. Här tvingas man alltid att förhålla sig till "den andre".

Genom studiecentret i Jerusalem har vi kontakt och relation med människor i samfund och organisationer, både religiösa och sekulära, som är engagerade för fred, försoning och dialog.

Under 2019 genomförde vi 22 studieresor till Israel och Palestina, med sammanlagt 362 deltagare.

Bilda Nord

Under 2019 har Bilda Nord genomfört fyra studieresor till Israel och Palestina. Resorna har genomförts i samarbete med Härnösands stift, Svenska kyrkan i Örnsköldsvik och Härnösands folkhögskola. Totalt har 62 deltagare från region Nord besökt området genom dessa resor med främst religiös inriktning förutom resan med folkhögskolan i Härnösand som fokuserade på fred, ickevåld och ledarskap. Studieförbundet Bildas Mellanösternstipendium delades 2019 ut till Anna Hellgren, frilansande bibliotekarie och föreläsare från Lövånger.

62

Personer deltog i en resa till Mellanöstern genom Bilda Nord

4

Totalt genomfördes fyra resor till Isarel och Palestina av Bilda Nord

22

Studieresor genomfördes av hela Studieförbundet Bilda

362

Totalt deltog 362 personer i en resa till Mellanöstern genom Bilda.

Stödfunktioner

Ekonomi och administration

Under året låg fokus i ekonomiarbetet på att förbereda nya rutiner för uppföljning och analys av verksamheten samt förändra processer inom redovisning och lönehantering.

Under 2020 ska ett nytt ekonomisystem införas, vilket ger möjligheter till ökad integration med studieförbundens gemensamma verksamhetsrapporterings-system Gustav. Det administrativa arbetet inom hela Bilda kommer genom detta att underlättas.

Ett flertal kompetensutvecklingsaktiviteter genomfördes under året inom ekonomi, administration och kvalitet. För att stärka den interna kontrollen inom främst ekonomiområdet togs bland annat en särskild utbildning fram för förtroendevalda revisorer. Den ekonomiska granskningen i samband med förbundskansliets regionrevisioner har även utvecklats till att omfatta fler moment med ökad systematik.

Utvecklingen av en ny webbaserad rapporteringstjänst skedde under 2019. Denna kommer att underlätta verksamhetsrapporteringen för cirkelledare, medlemsorganisationer, samverkansparter samt Bildas verksamhetsutvecklare. Under hösten och vintern deltog en stor del av Bildas personal i olika utbildningar i det nya rapporteringssystemet som fullt ut driftsätts under januari 2020.

HR

HR arbetar med att utveckla och stötta i personalrelaterade processer. Målet är en god och utvecklande arbetsmiljö och organisering, medarbetarskap och ledarskap som stöttar verksamhetens mål.

Under året utvecklades introduktionen av nyanställda och många gemensamma tillfällen för kompetensutveckling och gemensamt lärande arrangerades.

Under hösten anordnades Bildas personaldagar där 220 anställda deltog. Målet med de fyra dagarna var att ge inspiration och erfarenhetsutbyte som leder till

verksamhetsutveckling, stärkt gemenskap och förtydligande av organisationens identitet och gemensamma mål.

Under året genomfördes en utbildningsdag om inkludering, normer och diskriminering för alla anställda. Utbildningen är en del av Bildas arbete för att minska risken för diskriminering och arbeta för lika rättigheter och möjligheter. Med samma syfte genomfördes även civildurageutbildningar för anställda på flera platser i landet. Samtliga medarbetare deltog under året i utbildningar kopplat till införandet av Office 365.

I samband med regionala och nationella nätverksträffar inom våra profilområden kultur, samhälle och kyrka skedde erfarenhetsutbyte och kompetenspåfyllnad.

I linje med kompetensutvecklingsplaner genomfördes BAS-utbildningar i form av Ny i Bilda samt och ekonomi- och kvalitetsutbildningar för nyanställda. Planen för individanpassad kompetensutveckling sker i de årliga medarbetarsamtalen och genomfördes löpande under året.

Samverkansformer och anställningsvillkor justerades under 2019 för att passa dagen arbetssätt.

Antal anställda vid studieårets slut samt en jämförelse mellan studieåren 2019–2015

	2019	2018	2017	2016	2015
Regioner	255	254	255	247	226
Förbundskansliet	38	37	35	35	33
Totalt	293	291	290	282	259
Summa heltidstjänster	246	245	240	240	220

Kommunikation

Sedan 2017 pågår ett större förändringsarbete i syfte att anpassa kommunikationsarbetet till digitaliseringsens möjligheter och att bättre stödja verksamhetsmålen. Som ett led i det arbetet lanserades i mars 2019 en webbplats med ny plattform, struktur och design baserad på den grafiska profil som togs fram under 2018. Med den nya webbplatsen har vi fått flera nya funktioner på plats, däribland möjligheten att omvandla ett arrangemang som är publicerat på bilda.nu till en affisch.

Som ett led i att tillgängliggöra information om Bildas verksamhet är webbplatsen bilda.nu anpassad enligt standarden WCAG 2.0 nivå AA. Det pågår ett arbete sedan våren 2019 med att se över alla texter för att de ska vara lättlästa. Vi använder läsbarhetsindex som vägledning. Alla webbtexter är skrivna på svenska, men möjligheten att översätta webbplatsen till andra språk kan ske med hjälp av en Google Translatefunktion.

I samband med övergången till Office 365 lanserades ett nytt intranät, med mycket nytt innehåll som också är bättre webbanpassat än tidigare. Stort fokus ligger på att via intranätet ge möjlighet att snabbt hitta den information man söker och många möjligheter till ny kunskap för olika roller.

I början av året genomfördes en utvärdering av strategin för digital kommunikation med fokus på sociala medier. Utifrån den har ett antal förbättringsaktiviteter genomförts liksom fortbildning och kunskapsutbyte för Bildas kommunikatörer kring social medieanvändning- och annonsering, strategiskt PR-arbete och filmproduktion.

IT

Under sensvåren 2019 gick Bilda över till Office 365. Innan dess saknade Bildas medarbetare möjligheter att dela dokument och kommunicera över regiongränserna, förutom via e-post. Bilda hade en ålderstigen dator- och mobilpark, vilket försvårade användning av IT-system och telefoniappar. Genom

införandet av Office 365 har vi fått ett enklare sätt att kommunicera över regiongränserna och dela information med varandra. Antalet aktiva samtalsgrupper är 322 team jämfört med 15 grupper på det tidigare intranätet. Det är också betydligt enklare att bjuda in externa gäster att delta i team eller att dela filer med dem.

Efter implementationen görs regelbundna analyser av användningen. Vi har exempelvis minskat e-posttrafiken med 33 procent jämfört med före övergången. Vi har även kunnat minska våra lagringskostnader för filer på filserverar. Bilda är geografiskt spritt på 35 kontor runt om i Sverige, vilket innebär mycket resande. Med Teams istället för Skype for Business har kvaliteten på videomöten förbättrats avsevärt. Resekostnaderna har gått ner med 12 procent sedan införandet i juni 2019.

I samband med Office 365 gjordes investeringar i ny hårdvara och vi tog MDM-system i drift, vilket ökar möjligheterna att erbjuda alla användare uppdaterade appar, genvägar et cetera till mobilerna. Överlag upplevs plattformen mer modern och möjligheterna att använda nya verktyg har lett till att användarna utforskar och lär tillsammans.

107 622

chattmeddelanden har skickats på Teams

322

aktiva grupper finns idag på Teams

Kvalitetsarbete

Ett systematiskt kvalitetsarbete bidrar till att skapa en kultur av transparens och ansvarighet. När verksamhetens styrning och kontroll tydliggörs och synliggörs, skapar det trygghet för både personal och ledning.

Bilda har ett helhetsperspektiv på kvalitetsarbete. Bildas systematiska kvalitetsarbete handlar i grunden om att säkerställa att verksamheten genomförs enligt gällande regelverk och är i linje med statens folkbildningspolitiska syften med stödet till folkbildningen, Bildas ändamålsparagraf, Bildas strategidokument Möten över gränser och verksamhetsplaner. I allt vårt arbete strävar vi efter att säkra god kvalitet. Det systematiska kvalitetsarbetet ska avspegla alla nivåer och innefattar såväl administration som verksamhetsformer och innehåll.

Bildas systematiska internkontroll genomförs bland annat inom ramen för tre kvalitetsprocesser; systematisk internkontroll regionnivå, systematisk internkontroll förbundskansli och fördjupad granskning (särskild internkontroll). Varje process resulterar i riskanalyser och en rad olika systematiska kontrollaktiviteter och åtgärder.

Förbundskansliet har det huvudsakliga ansvaret för att kvalitetssäkra all den verksamhet som rapporteras för statsbidrag. Bildas internkontrollteam redovisar årligen genomförandet och resultatet av bland annat granskningar, rimlighetsbedömningar och justeringar av den statsbidragsberättigade verksamheten till Folkbildningsrådet. Förbundskansliet arbetar även med riskanalys och åtgärdsarbete på olika nivåer inom Bilda och säkerställer att lärdomar, nya rutiner och instruktioner sprids i organisationen.

Kvalitetsarbete på regionnivå handlar bland annat om att kvalitetssäkra verksamhetsstyrningen genom att exempelvis skapa rutiner för rapportering, fördela ansvar, genomföra riskanalyser och arbeta med handlings- och åtgärdsplaner. Kansliet stöder regionernas arbete genom instruktioner, mallar och lathundar.

Under 2019 genomfördes en fördjupad granskning av folkbildningsverksamheten i tre av Bildas sex regioner. Den fördjupade granskningen syftade till att granska om den inrapporterade verksamheten genomförts enligt anvisningar och krav, följa upp regionens arbete med internkontroll, granska särskilt riskfyllda verksamhetsområden och stödja regionens utvecklingsarbete inom internkontroll. Totalt granskades verksamhet motsvarande 107 000 timmar, vilket motsvarar 8,5 procent av all inrapporterad verksamhet 2018.

Under 2019 fortsatte arbetat med att utveckla Bildas modell för deltagarundersökningar. Från och med 2019 görs enkätundersökningarna anonymt och web-baserat för att öka reliabiliteten. Deltagarenkäten utgörs av frågor som ställs till deltagare angående deras upplevda lärande, deltagande, egenmakt, meningsskapande och engagemang kopplar till folkbildningspolitikens fyra syften och Bildas kärnvärden Frizon, Perspektiv och Samspel.

Sammanställning deltagarundersökningar (Skala 1–5. Fem är högst värde.)

Delaktighet	4,45
Lärande	3,99
Egenmakt	3,76
Meningsskapande	4,36
Engagemang	3,15

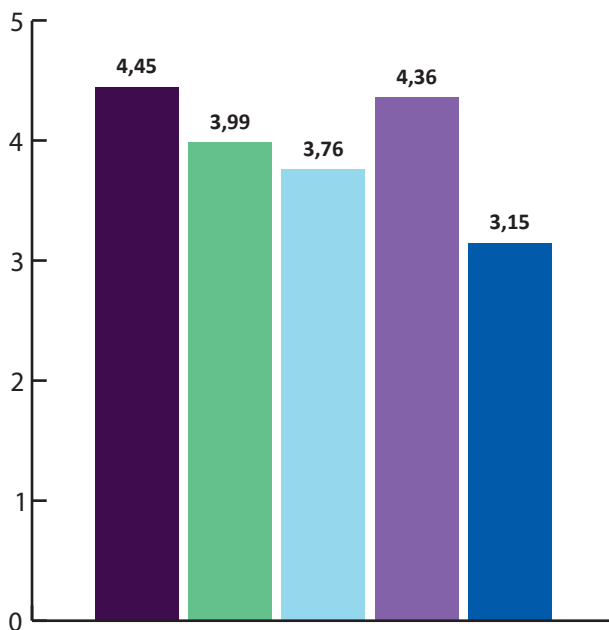
Bilda arbetar kontinuerligt med att förbättra sitt kvalitetsarbete. Under 2019 genomfördes exempelvis följande utvecklingsarbete:

- Rutiner för hantering av kvalitetsfrågor utvecklades vidare i form av formalisering av internkontrollfunktioner på förbundskansliet.
- Utveckling av genomförande av den särskilda internkontrollen (fördjupad granskning).
- Övergång till digitala verktyg, såsom e-listor, som underlättar uppstart och rapportering av folkbildningsverksamheten för ledare och verksamhetsutvecklare.
- Ett utvecklingsprojekt för att kartlägga och effektivisera Bildas arrangemangsflöden inom studiecirklar och kulturprogram.
- Anvisningar för en ökad egenkontroll gällande verksamheten (exempelvis, rimlighet/uppfyllande av regelverk) inom regionerna har även tagits fram och kommer under 2020 att bli ett obligatoriskt moment i det årliga internkontrollarbetet.

Projektstödsfunktionen

Bildas projektverksamhet har vuxit under de senaste åren och blir en allt viktigare del av verksamheten. Den centrala projektstödsfunktionens syfte är att stödja regionerna att bereda, följa upp och utvärdera projekt genom att tillhandahålla projektmallar och verktyg och bygga projektkompetens inom Bilda genom rådgivning och utbildning. Under 2019 förstärkte förbundskansliet sitt projektstödsarbete för att möta upp de ökade behoven av stöd.

Resultat deltagarenkät



Sammanställningar deltagarundersökningar

SKALA 1–5. FEM ÄR HÖGST VÄRDE.



Regionfakta

Styrelse

Regionstyrelsen för Studieförbundet Bilda Nord har haft följande sammansättning under 2019

Lennart Ljung, Bygdsiljum, ordförande
Ola Bojestig, Härnösand, vice ordförande
Per-Martin Jonasson, Sävar
Peter Asplund, Kalix
Mizan Zeray, Umeå
Fatima Rosendahl, Luleå
Rosemarie Essebro, Lycksele
Roland Gustafsson, Storuman
Ingrid Nordlund, Kramfors
Inger Edvall, Häggvik, Nordingrå
Adjungerad: Haptom Ghebremedhin

Personal

Regionchef: Kristina Kalén, 100 %

Enhetschef: Therese Blomberg, 40 % t o m 190831

Enhetschef adm/ekonomi: Elisabeth Odenius
Lundgren 50 % fr o m 190901

Verksamhetsutvecklare:

Maria Sundström, 100 % – *Kultur och
profilområdesansvarig och teamledare för Kultur*

Kristoffer Fredriksson, 100 % – *Kyrka och
profilområdesansvarig och teamledare för Samhälle*

Sunniva Abelli 50 % – *Kultur*

Jonas Lyxzén, 100 % – *Kultur*

Elin Holmberg, 65 % – *Kultur och samhälle*

David Johansson, 100 % – *Kyrka*

Rolf Mörtzell, 100 % – *Kyrka och
profilområdesansvarig och teamledare för Kyrka*

Dennis Kalla, 100 % – *Kultur*

Cathrine Enqvist, 100 % – *Kyrka, Kultur och
Folkbildning i vården*

Ellenor Lindgren 50 % – *Kultur*

Therese Blomberg 60 % t o m 190901 – *Kyrka*

Yonas Habtom 60 % – *Kyrka*

Administratörer:

Elisabeth Odenius Lundgren 50 % fr o m 190901

Yordanos K Michael 75 – 85 %

Sofie Stefansson 75 – 85 %

Christina Wiklund 25 %

Carina Carlsson 50 %

Kommunikatörer:

Maja Rintala, 100 % t o m 190831

Maria Henriksson, vikarie 100 % fr om 191101

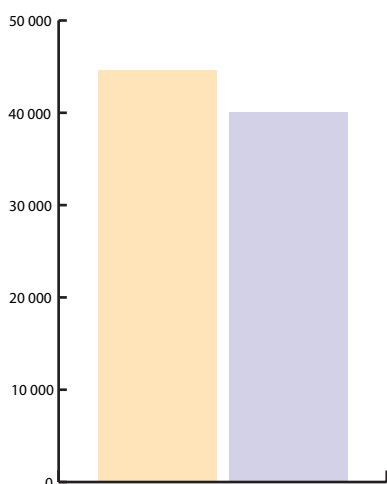
Verksamhetsstatistik

Verksamhetsvolym

(Asylverksamhet ej inräknat)

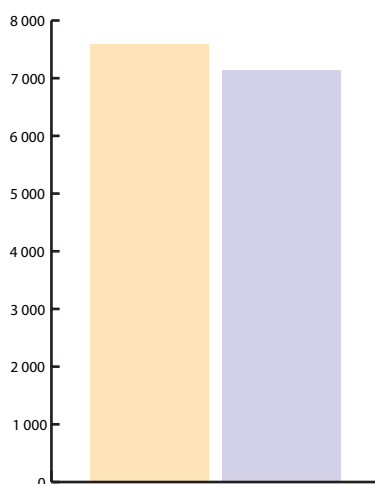
Verksamhetsform	Antal arrangemang		Antal unika deltagare		Antal studietimmar	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Studiecirklar	1 086	947	3 773	3 477	44 750	40 122
Annan folkbildningsverksamhet	488	499	4 649	4 682	7 579	7 139
Kulturprogram*	3 532	3 207	-	-	31 788	28 863
Totalt	5 106	4 653	8 422	8 159	84 117	76 124

* På kulturprogram förs ingen statistik över unika deltagare. Kulturarrangemang räknas om till 9 st studietimmar/arrangemang.



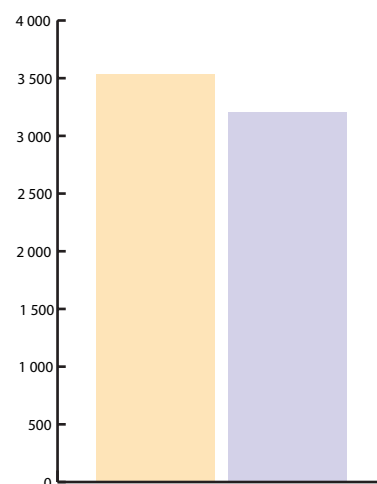
Studiecirklar

Antal studietimmar 2018
Antal studietimmar 2019



Annan folkbildningsverksamhet

Antal studietimmar 2018
Antal studietimmar 2019



Kulturprogram

Antal arrangemang 2018
Antal arrangemang 2019

Riktade insatser 2019

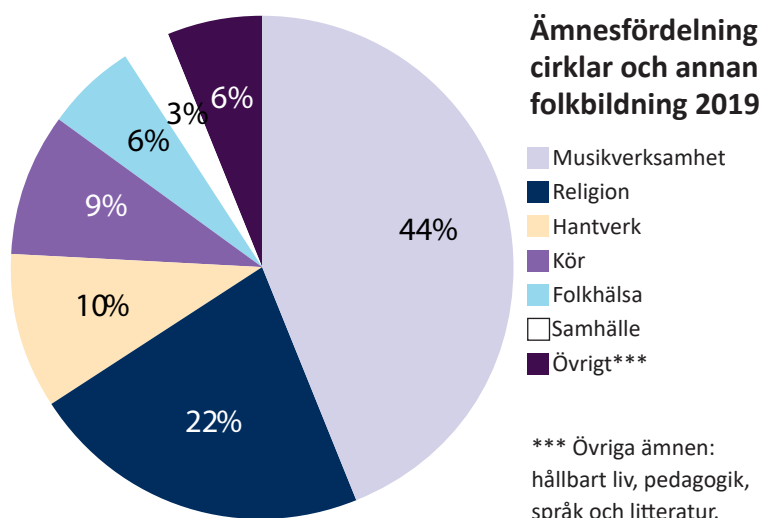
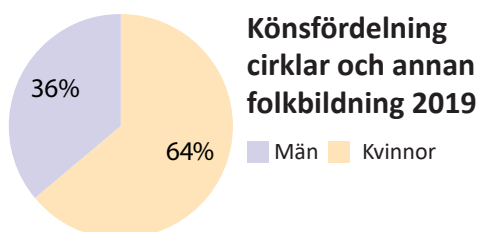
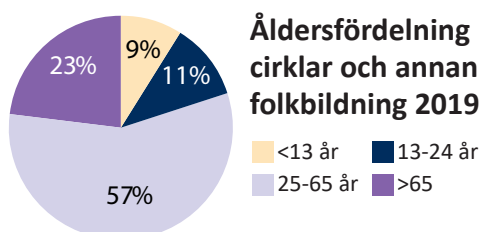
Verksamhetsform	Antal arrangemang	Antal unika deltagare	Antal studietimmar
Svenska från dag 1	40	306	1 364
Vardagssvenska	4	55	220
Uppsökande och motiverande insatser	6	15	296
Totalt	50	376	1 880

Verksamhet medlemsorganisationer, samverkande organisationer, fria grupper och egen regi

Organisation	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar*	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Medlemsorganisationer	2 808	2 638	102 005	101 461	38 107	35 728
Därav Frikyrkor	1 957	1 725	62 218	57 178	27 551	23 741
Därav Ortodoxa kyrkor	488	506	25 362	27 526	7 058	8 018
Därav Katolska kyrkan	27	30	235	370	384	493
Därav Ekumeniska organisationer	245	287	5 369	6 597	2 443	2 792
Därav lokala medlemsorganisationer	91	90	8 821	9 790	671	684
Samverkande organisationer	729	1 066	40 388	64 260	15 549	18 714
Därav kulturföreningar	280	372	6 031	19 774	9 647	10 833
Därav kyrkliga organisationer	198	145	4 973	3 741	2 795	2 173
Därav övriga	251	549	29 384	40 745	3 107	5 708
Fria grupper**	588	386	29 637	9 470	18 709	14 176
Därav kulturgrupper	467	346	26 566	8 789	15 587	12 766
Därav övriga	121	40	3 071	681	3 122	1 410
Verksamhet i egen regi	981	563	42 181	30 419	11 752	7 506
Totalt	5 106	4 653	214 211	205 610	84 117	76 124

* Kulturprogram räknas om till 9 studietimmar/arrangemang.

** Grupper som inte är kopplade till en församling/förening.



*** Övriga ämnen:
hållbart liv, pedagogik,
språk och litteratur.

Verksamhet fördelad på län och kommuner

Norrbottnens län

	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Arjeplog						
Studiecirklar	3	1	14	7	28	15
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	1	0	41	0	9	0
Summa	4	1	55	7	37	15

Arvidsjaur

Studiecirklar	2	2	8	8	40	34
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	58	52	1 470	1 058	522	468
Summa	60	54	1 478	1 066	562	502

Boden

Studiecirklar	36	39	318	341	941	1 225
Annan folkbildningsverksamhet	29	17	449	237	609	511
Kulturprogram	112	127	4 983	6 576	1 008	1 143
Summa	177	183	5 750	7 154	2 558	2 879

Gällivare

Studiecirklar	8	6	52	53	288	128
Annan folkbildningsverksamhet	5	10	123	148	244	148
Kulturprogram	11	14	836	979	99	126
Summa	24	30	1 011	1 180	631	402

Haparanda

Studiecirklar	10	3	86	26	455	154
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	16	7	243	111	144	63
Summa	26	10	329	137	599	217

Jokkmokk

Studiecirklar	0	0	0	0	0	0
Annan folkbildningsverksamhet	1	0	36	0	2	0
Kulturprogram	2	13	46	236	18	117
Summa	3	13	82	236	20	117

Kalix

Studiecirklar	8	9	77	102	229	272
Annan folkbildningsverksamhet	3	3	28	39	60	76
Kulturprogram	18	11	489	204	162	99
Summa	29	23	594	345	451	447

Norrbottnens län						
	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Kiruna						
Studiecirklar	2	11	14	94	42	366
Annan folkbildningsverksamhet	0	4	0	56	0	100
Kulturprogram	52	31	2 004	1 194	468	279
Summa	54	46	2 018	1 344	510	745
Luleå						
Studiecirklar	129	117	822	762	5 068	4 882
Annan folkbildningsverksamhet	43	45	672	644	590	531
Kulturprogram	320	248	15 594	14 650	2 880	2 232
Summa	492	410	17 088	16 056	8 538	7 645
Pajala						
Studiecirklar	0	0	0	0	0	0
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	0	0	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0	0	0
Piteå						
Studiecirklar	24	18	220	172	662	599
Annan folkbildningsverksamhet	12	9	251	108	135	97
Kulturprogram	63	98	6 078	6 765	567	882
Summa	99	125	6 549	7 045	1 364	1 578
Älvsbyn						
Studiecirklar	15	11	107	92	676	525
Annan folkbildningsverksamhet	4	2	28	13	104	25
Kulturprogram	70	63	3 302	3 106	630	567
Summa	89	76	3 437	3 211	1 410	1 117
Överkalix						
Studiecirklar	0	0	0	0	0	0
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	1	0	45	0	9	0
Summa	1	0	45	0	9	0
Övertorneå						
Studiecirklar	0	0	0	0	0	0
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	0	0	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0	0	0
Summa Norrbottens län	1 058	971	38 436	37 781	16 689	15 664

Västerbottens län

	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Bjurholm						
Studiecirklar	2	2	16	18	58	48
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	0	0	0	0	0	0
Summa	2	2	16	18	58	48
Dorotea						
Studiecirklar	2	0	10	0	48	0
Annan folkbildningsverksamhet	2	0	28	0	3	0
Kulturprogram	1	0	30	0	9	0
Summa	5	0	68	0	60	0
Lycksele						
Studiecirklar	19	13	147	110	472	378
Annan folkbildningsverksamhet	18	18	245	243	167	156
Kulturprogram	166	121	16 401	15 694	1 494	1 089
Summa	203	152	16 793	16 047	2 133	1 623
Malå						
Studiecirklar	20	17	156	142	582	608
Annan folkbildningsverksamhet	4	3	59	52	48	40
Kulturprogram	171	144	3 407	2 336	1 539	1 296
Summa	195	164	3 622	2 530	2 169	1 944
Nordmaling						
Studiecirklar	10	12	71	87	237	290
Annan folkbildningsverksamhet	6	7	64	81	83	116
Kulturprogram	56	58	2 814	2 314	504	522
Summa	72	77	2 949	2 482	824	928
Norsjö						
Studiecirklar	7	8	31	44	125	108
Annan folkbildningsverksamhet	13	10	146	107	268	196
Kulturprogram	70	70	1 572	1 635	630	630
Summa	90	88	1 749	1 786	1 023	934
Robertsfors						
Studiecirklar	29	20	234	158	810	580
Annan folkbildningsverksamhet	6	13	170	202	46	160
Kulturprogram	13	5	872	1 422	117	45
Summa	48	38	1 276	1 782	973	785

Västerbottens län

	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Skellefteå						
Studiecirkclar	122	114	940	927	3 333	3 057
Annan folkbildningsverksamhet	70	74	806	867	777	789
Kulturprogram	565	639	12 654	17 297	5 085	5 751
Summa	757	827	14 400	19 091	9 195	9 597

Sorsele

Studiecirkclar	0	3	0	30	0	93
Annan folkbildningsverksamhet	2	0	36	0	20	0
Kulturprogram	1	1	220	42	9	9
Summa	3	4	256	72	29	102

Storuman

Studiecirkclar	10	8	70	67	125	144
Annan folkbildningsverksamhet	8	24	71	314	78	172
Kulturprogram	10	5	714	123	90	45
Summa	28	37	855	504	293	361

Umeå

Studiecirkclar	405	337	2 137	1 696	22 086	19 673
Annan folkbildningsverksamhet	128	115	2 419	2 378	1 722	1 379
Kulturprogram	932	823	70 938	72 542	8 388	7 407
Summa	1 465	1 275	75 494	76 616	32 196	28 459

Vilhelmina

Studiecirkclar	3	6	22	40	84	131
Annan folkbildningsverksamhet	7	2	63	21	75	10
Kulturprogram	76	74	14 500	13 029	684	666
Summa	86	82	14 585	13 090	843	807

Vindeln

Studiecirkclar	14	7	117	49	322	122
Annan folkbildningsverksamhet	20	20	250	213	431	390
Kulturprogram	51	50	1 104	1 055	459	450
Summa	85	77	1 471	1 317	1 212	962

Vännäs

Studiecirkclar	22	17	143	108	601	471
Annan folkbildningsverksamhet	5	9	44	77	36	50
Kulturprogram	29	27	1 291	1 011	261	243
Summa	56	53	1 478	1 196	898	764

Västerbottens län

	Antal arrangemang		Antal deltagare		Antal studietimmar	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Åsele						
Studiecirklar	0	0	0	0	0	0
Annan folkbildningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
Kulturprogram	0	0	0	0	0	0
Summa	0	0	0	0	0	0
Summa Västerbottens län	3 095	2 876	135 012	136 531	51 906	47 314

Västernorrlands län

Härnösand						
Studiecirklar	56	48	407	328	2 553	1 962
Annan folkbildningsverksamhet	8	16	87	228	157	251
Kulturprogram	55	39	19 541	14 557	495	351
Summa	119	103	20 035	15 113	3 205	2 564
Kramfors						
Studiecirklar	7	12	70	137	150	211
Annan folkbildningsverksamhet	5	4	103	59	31	30
Kulturprogram	250	234	3 467	3 224	2 250	2 106
Summa	262	250	3 640	3 420	2 431	2 347
Sollefteå						
Studiecirklar	25	24	238	223	1 395	1 196
Annan folkbildningsverksamhet	12	12	116	119	497	599
Kulturprogram	24	8	585	84	216	72
Summa	61	44	939	426	2 108	1 867
Örnsköldsvik						
Studiecirklar	92	80	691	598	3 189	2 772
Annan folkbildningsverksamhet	77	82	1 058	1 133	1 396	1 313
Kulturprogram	337	244	14 303	10 298	3 033	2 196
Summa	506	406	16 052	12 029	7 618	6 281
Summa Västernorrlands län	948	803	40 666	30 988	15 362	13 059
Totalt	5 101	4 650	214 114	205 300	83 957	76 037

